

El
quadern
d'Osiris

Els diaris de Sara Ford

Montserrat Segura

Il·lustracions de Dani Torrent

Calligraf

El quadern d'Osiris.
Els diaris de Sara Ford
Montserrat Segura

Edicions Cal·lígraf
Figueres, 2017

Primera edició — novembre 2017

Publicació

Edicions Cal·lígraf, SL
Monturiol, 2, 1er 1a
17600 Figueres
Tel. (0034) 615 261 764
www.edicionscalligraf.com
info@edicionscalligraf.com

Disseny de la col·lecció

i maquetació

Jaime Vicente

Imatge de coberta

Dani Torrent

Impressió

DC PLUS, Serveis Editorials

ISBN

978-84-947598-3-3

Dipòsit legal

GI-1586-2017

© del text

Montserrat Segura

© de les il·lustracions

Dani Torrent

© d'aquesta edició

Edicions Cal·lígraf, SL

*Queda rigorosament prohibida,
sense l'autorització per escrit
dels titulars del copyright,
la reproducció parcial o total
d'aquesta obra per qualsevol
mitjà o procediment,
incloent-hi la reprografia
i el tractament informàtic.
Les infraccions d'aquests drets
es troben sotmeses a les
sancions establertes a les lleis.*

A les nenes i als nens de totes les edats.

El quadern d'Osiris.
Els diaris de Sara Ford

El Caire, Egipte 1909

11 DE JUNY DE 1909

Estimat diari,

primer de tot em presento: em dic Sara Ford. Vols saber com soc? Tinc els cabells ben negres i molt llargs, i els duc sempre pentinats en dues trenes. Els ulls, jo els veig de color blau fosc, però em sembla que això depèn de la llum. I el nas no ho sé; més aviat és rodó i petit.

Vaig néixer a Chicago i ara visc a Egipte. El pare diu que m'hi acostumi, perquè ens hi quedarem una bona temporada. Es diu Philip, la persona que m'estimo més del món. Avui és el meu aniversari, i tu, diari, ets el regal que m'ha fet en Salacot. En Salacot és un amic d'en Philip; tothom li diu així perquè sempre en porta un de posat (és un barret!) i jo crec que no se'l treu ni per dormir. De vegades viu amb nosaltres i de vegades, no. Això és perquè treballa amb arqueòlegs i sovint passa molt temps fora del Caire. Quan torna,

sempre em porta algun regal, encara que no sigui el meu aniversari.

Avui ha estat un dia molt maco. Quan ens hem llevat, el pare i en Salacot ja havien preparat una cistella de pícnic. Era molt estrany perquè avui hi havia escola! Però en Philip ens ha explicat que ahir ja ho va arreglar amb el director. Hem esmorzat molt de pressa i en Salacot ens ha portat amb el seu automòbil fins a les piràmides. Primer, els grans no ens volien dir on aniríem; ens volien fer una sorpresa. Quan ens hi acostàvem, que ja es veien de lluny, el Fosc s'ha posat tot content.

Ara t'he d'explicar qui és el Fosc! És el meu germà egipci. Fa un temps, el vam conèixer a prop de les piràmides, i va resultar que era un nen esclau. Quan treballava molt, el seu amo el deixava anar a l'avinguda de les piràmides (i això que era molt lluny d'on vivien!), i es posava a dibuixar l'esfinx de Giza. El cas és que vam decidir adoptar-lo, i jo ara tinc un germà. Ja t'explicaré un altre dia com va anar... En fi, ens ho hem passat pipa: hem jugat amb la sorra, ens hem enfilat als blocs de pedra, i el Fosc m'ha fet un dibuix preciós de l'esfinx. En sap molt, de dibuixar! En Philip (li dic Philip, al pare, perquè el Fosc li diu pel nom, i si ell ho fa, jo també) m'ha dit que portarà el dibuix al fuster perquè li faci un marc ben bonic, i el penjarem a la paret.

A l'hora del te hem tornat a casa, i la senyora Souini, la veïna que es cuida de nosaltres, ens havia preparat un pastís de dàtils boníssim. Han vingut els seus fills, la Mimouna i en Hamid, i hem berenat junts al pati. En Salacot ha posat unes espelmes peti-

tones al pastís i les ha encès, i jo les he hagut de bufar i demanar un desig.

Ja me'n vaig a dormir. Tinc molta son, i ja he fet el petó de bona nit al pare i a en Salacot. Demà t'explicaré més coses. En Salacot diu que els diaris serviu per a això, perquè us ho puguem explicar tot, les coses bones i les dolentes.

Una cosa dolenta: jo sé que el meu desig d'aniversari no es complirà mai, perquè la mama és morta.
Bona nit, diari.

13 DE JUNY DE 1909

Estimat diari,

Ahir no vaig poder escriure res, perquè com que abans d'ahir no vam anar a escola, ens van posar molts deures i els vaig haver de fer tots. I a més, vaig ajudar el Fosc a fer els seus! A les altres famílies els germans grans ajuden els petits, però quan vam portar el Fosc a casa, ell no sabia ni llegir ni escriure. Ni parlar anglès! Només en sabia unes quantes paraules que havia après dels turistes. Així que em vaig passar uns quants dies explicant-li com es deia tot: els plats, les forquilles, les coses de menjar i les de la casa. El pare diu que és molt intel·ligent i que aprèn molt de pressa. Ei, però jo també soc molt espavilada! Quan li dic una paraula en la meva llengua, ell la diu en la seva, i així aprenem anglès i àrab a la vegada.

És molt estrany, oi, que es digui el Fosc? De debò, de debò, té un altre nom, però no ens el vol dir. Així que, per poder inscriure'l a l'escola, ens hem inventat un nom per a ell. Jo volia que es digués Albert, com l'avi, però en Philip va decidir que es diria Alexander, com un rei grec que va conquerir Egipte fa molts i molts anys i es va convertir en faraó. O sigui, que ara el Fosc també és l'Alexander Ford. Però ell vol que li digui «el Fosc». Quan el pare li va dir Alexander per primer cop, es va fer un bon tip de riure! I no volia anar a l'escola! Però en Philip el va convèncer. Es va posar molt seriós i li va explicar una història sobre el seu sarró —la bossa que porta penjada de l'espatlla quan es vesteix de beduí—. Perquè el Fosc, abans, era beduí i viatjava amunt i avall pel desert, dalt d'un camell. Els beduïns no tenen cases de debò; cada vespre munten una tenda, la haima, feta amb teixit de pèl de camell, i hi dormen a dins. Quan el sol s'aixeca, la desmunten i tornen a fer camí. El Fosc, quan arriba de l'escola, es treu ben de pressa l'uniforme i es posa altre cop la roba de beduí. A dins del sarró sempre hi té coses de dibuixar.

Doncs el pare li va dir: «Fosc, si et quedes amb nosaltres has d'anar a l'escola. La Sara hi va cada dia. Et pot semblar que no serveix per a res i que et faran aprendre moltes coses inútils. Però aprendre és com omplir el sarró, i això (li va tocar el front) és el teu sarró d'ara. Res del que hi posis no et pesarà, ho conservaràs sempre, i sempre et farà servei. I quan hakis après tot el que els mestres t'ensenyaran, ningú no et podrà obligar mai més a ser un esclau, sempre podràs triar com vols que sigui la teva vida».

Jo, diari, això no ho entenc gaire, però el Fosc es veu que sí que ho va entendre, i a partir de llavors anem tots dos a escola cada dia. Però saps què? Que s'ho passa malament, pobret, perquè no el tracten bé ni els alumnes ni els professors. Alguns nois l'insulten perquè té la pell fosca, i no el volen per jugar, i jo, com que vaig a la part d'escola que és només per a les nenes, no el puc ajudar.

Però algun dia ho faré. T'ho prometo.
Fins demà!

14 DE JUNY DE 1909

Avui he dibuixat el meu primer jeroglífic. És un nom estrany, oi? Je-ro-glí-fic. Es veu que ve de l'idioma grec antic, i significa «gravat sagrat» (més o menys). El Fosc m'ha deixat un quadern que ell ja té ple de dibuixos; ja és el segon que omple des que viu amb nosaltres! I no li agrada gens que el pare o en Salacot, o la senyora Souini, quan ve a buscar la roba per rentar, li remenin les seves coses. Per això sempre les té molt ben posades als prestatges i així ningú no les hi toca. Però a mi m'ho deixa tot. I m'ensenya a dibuixar.

El Fosc m'ha explicat que ell, com que no hi ha cap nen que vulgui ser-li amic, per estalviar-se enrabiades, s'emporta la llibreta i el llapis i es posa a dibuixar en un racó del pati on toqui el sol. Hi ha algun professor que de vegades el castiga sense esbarjo. Llavors

torna de l'escola empipat i la resta del dia no diu res. Jo sé que està trist i també veig que fa un esforç perquè no vol que es noti. Per això es vesteix, com sempre, de be-duí i se'n va corrents cap al terrat.

Ja he tornat a perdre el fil del que et volia explicar! Quan hem acabat de fer els deures com cada dia, li he dit que volia dibuixar ninotets com ell. Llavors hem agafat les nostres llibretes i hem pujat al terrat.

—Has de començar per la dreta del paper, i dibuixar de dalt a baix —m'ha dit, molt mestretites, ell.

—I tu com ho saps, això?

—Perquè m'ho ha dit Monsieur Willems —m'ha contestat, tot orgullós.

Monsieur Willems és el mestre de francès dels nens. És una mica vell, i quan parla en anglès ho fa amb una cantarella estranya, com si recités un vers, i a més, fa les erres amb la gola, en comptes de la llengua, com fem nosaltres. A més, Monsieur Willems gairebé sempre parla en francès, i el Fosc encara en sap menys que d'anglès... No sé pas com s'ho deuen haver fet, per entendre's.

—Digues, jove artista —li ha dit el *monsieur*—. Es pot saber què dibuixes?

—Una vegada vaig copiar un paper on hi havia tots aquests signes —ha contestat el Fosc—, i també vaig dibuixar una figura asseguda que em sembla que era un déu.

Es veu que el mestre no sabia la història del Fosc, i s'ha quedat molt parat.

—Sabries dibuixar-lo un altre cop? —li ha preguntat.

El Fosc no ha dit res. Ha canviat de pàgina i ha començat a dibuixar, aquest cop només el déu assegut.

—Osiris! —ha cridat el mestre.

—Osiris... —ha repetit el Fosc, per aprendre's el nom de memòria.

—Havies sentit abans aquest nom? Has copiat aquest dibuix d'algun llibre? On l'havies vist? —el mestre li feia tantes preguntes que l'atabalava.

El Fosc se l'ha mirat i diu que li ha dit:

—Un dia vaig ser dins d'un lloc on hi havia aquests dibuixos.

—No pot ser! Tu? Com?

Però el Fosc, quan li fan massa preguntes, intenta fugir, i si no pot, doncs no contesta. És així, ell. Llavors, Monsieur Willems li ha dit que aquell dibuix semblava un fragment del *Llibre dels Morts*, i que Osiris és el déu dels morts i de la resurrecció (que vol dir tornar a la vida després de morir). Jo he copiat Osiris de la seva llibreta. I el dibuixo aquí, diari, perquè el puguis veure.

15 DE JUNY DE 1909

Altre cop estimat diari (ahir me'n vaig descuidar de posar-ho, però que sàpigues que encara que no ho posi, t'estimo igualment),

Estic molt contenta! El Fosc m'ha dit que tinc molta traça amb els jeroglífics! Ell també n'estava molt, de content. Saps per què? Ara t'ho dic. El pare li ha explicat a Monsieur Willems tots els problemes que té el Fosc amb els nois al pati, i el mestre li ha assegurat que mirarà de posar-hi solució. A més, li ha dit que ell, abans de fer de professor, havia treballat en llocs on hi ha tombes de faraons i de ministres, i que ha vist molts dibuixos com els seus.

I el millor de tot: Monsieur Willems ha pro-

mès al Fosc que l'ensenyarà a escriure com els egipcis d'aquell temps. Perquè els dibuixos, de debò de debò, són com les lletres i les paraules que fem servir nosaltres. Això significa que, amb aquests traços i figuretes, els egipcis antics escrivien històries a les parets.

Bona nit, diari!

17 DE JUNY DE 1909

El Fosc no és l'únic que té problemes a l'escola. Avui, l'Angelina Madison i la Renée Bourjois, dues nenes que fins ara eren molt amigues meves, s'han posat amb mi. «La Sara Ford té un germà negre! La Sara Ford té un germà negre!». Elles sempre diuen que els seus pares són molt importants perquè parlen amb els presidents de molts països i tenen molts diners, i elles es pensen que els diners els fan ser millors que la resta de la gent. Això és una bestiesa! Els meus avis també en tenen molts, de diners, i la nostra casa de Chicago segur que és molt més gran que la seva. Són unes porquissones, s'han passat tot el matí tirant-me boletes de paper ensalivades. Ecs! I quan hem sortit al pati, han tingut la barra de dir que tinc molta sort perquè soc l'única nena que es porta el criat a l'escola.

M'he empipat tant! Els he dit que el Fosc no és el meu criat, sinó el meu germà adoptiu, i s'han posat a riure i a burlar-se de mi i del Fosc. I llavors s'hi ha afegit la Simone, la Ruth, la Mary... totes les que

fins ara m'eren amigues. No hi ha dret! M'he enrabi-
at i les he deixades amb un pam de nas quan me n'he
anat fins a la tanca del pati que separa els nens de les
nenes. La part de baix és de paret, i la de sobre és un
filat, o sigui que, de peu dret, ens podem veure i par-
lar d'un cantó a l'altre. Allà hi tocava el sol i he anat
a menjar-me el sandvitx cap a aquell racó, asseguda a
terra i ben tranquil·la. M'hauria agradat ser un nen,
perquè així hauria pogut saltar la tanca i anar a ju-
gar una estona a futbol amb ells, i no haver d'aguantar
aquella colla de burres i presumides. Però elles m'han
seguit i han començat a cridar el Fosc com si li vol-
guessin alguna cosa.

—Alexandeeeeeeeer! Alexandeeeeeeeer!

Tots els Alexanders (tres o quatre) s'han girat.

—Alexander, la Sara et vol dir una cosa...

Que mentidera, l'Angelina! L'ha fet venir fins a
la reixa, i llavors li ha dit:

—Diu la Sara que ets el seu criat.

He cridat que era mentida, he llençat l'entre-
pà, m'he aixecat d'un salt i he agafat l'Angelina per la
cua de cavall, i li he estirada ben fort. Ella ha xisclat;
fa molt mal, quan t'estiren els cabells com jo ho he fet.
Quan l'he deixada anar, s'ha girat i m'ha clavat una
plantofada. I llavors sí que ha begut oli: li he saltat a so-
bre, com fan els nens, i l'he pegada fort. El Fosc em cri-
dava perquè la deixés anar, no paga la pena, deixa-ho!,
m'anava dient. En aquell moment, algú m'ha aixecat a
pes de braços i s'ha acabat. Castigada! Faran anar en
Philip a veure el director i potser m'expulsaran...

M'ha tocat quedar-me a escombrar l'aula, el pas-

sadís i el pati de les nenes. I també han castigat l'Alexander, vull dir el Fosc, de retruc. Ha hagut de fer el mateix que jo a la part dels nens. És injust, perquè el pobre Fosc no hi tenia res a veure... Però l'Angelina s'ho pensarà dos cops, abans de tornar a insultar-lo. L'estirada de cabells encara li deu fer mal. I segur que deu tenir més d'un blau a la cara... Apa, bona nit!

18 DE JUNY DE 1909

Estimat diari,

Avui és el primer dia que he tingut ganes de tornar a Chicago des que som aquí. T'he dit que el pare és periodista? Doncs quan es va morir la mare, l'any passat, va decidir que jo vindria a viure amb ell a Egipte, perquè el diari on treballa, el *Chicago Herald*, el fa quedar aquí per explicar totes les notícies que passen en aquesta banda del món. Els avis no hi estaven d'acord. Un dia, tots plegats van discutir molt; ho sé perquè, tot i que m'havien manat que anés a la meva habitació, els vaig espiar sense que se n'adonessin. Els avis deien que em transformaria en una salvatge o pitjor... El pare va contestar que si em quedava amb ells, em convertirien en una nina de porcellana aviciada. I ell vol que sigui una noia independent. Per què parlen de mi i jo no entenc què volen dir, els grans?

Però trobo a faltar molt l'avi Albert i l'àvia Lavinia. A més, a l'escola de Chicago no em passaven

aquestes coses. Hi tenia unes amigues molt amigues que mai no es reien de mi ni em feien empipar. És clar que, si fos a Chicago, mai no hauria conegut el Fosc. I no l'hauria hagut de defensar ni picar-me amb aquella... nena estúpida.

Ens han fet anar —al pare, a mi i al Fosc— al despatx del director. He explicat el que havia passat de debò, però el director ha dit que jo menteixo i que el Fosc en té la culpa, que és una mala influència per a mi. No vulguis saber com s'ha posat en Philip! S'ha discutit amb el director a base de bé! Amb tot i així, el director ens ha dit que si volíem continuar a l'escola, jo havia de demanar disculpes a l'Angelina per l'ull, que se li ha posat de vellut, i fer-li una abraçada. I en Philip ha hagut de demanar-ne al seu pare... I, a sobre, ens han castigat al Fosc i a mi a escombrar el pati cada dia, durant tota una setmana!

L'única part bona d'aquest assumpte és que en Salacot, que ha vingut a sopar a casa, ha dit que ell hauria fet el mateix que jo, i que era molt noble per part meva defensar el meu germà. El pare ha renyat en Salacot; creu que és millor parlar (ell diu «dialogar») que solucionar-ho amb la força. I deu tenir raó, perquè si jo hagués sabut aguantar-me les ganes, ara el Fosc i jo ens estalviaríem una setmana de càstig i ser la riota de tota l'escola.

Tu què en penses?

No sé per què ho pregunto. No em pots contestar. Igualment, bona nit, diari meu.

25 DE JUNY DE 1909

Hola, diari!

He tardat a escriure't perquè això d'escombrar el pati em deixa baldada; a les tardes només tinc ganes d'arribar a casa i anar-me'n a dormir ben de pressa.

Aquesta setmana no hi ha hagut res d'especial. L'Angelina ha intentat mortificar-me contínuament, i de vegades m'he amagat, a l'hora d'esbarjo, per no trobar-me-la al pati. Ni a ella ni a les altres, que són el seu seguici. Però ahir la vaig veure i li vaig dir: «Hola Angelina, ui, quin ull tan lleig!». Encara el té morat del meu cop de puny. Com es va empipar! Les tòtiles que anaven amb ella em van fer llengots. Com nenes petites.

A més de netejar el pati, tant el Fosc com jo hem hagut de fer una composició de dues pàgines sobre no dir mentides. Quin avorriment! I sobretot, quina injustícia! He ajudat el Fosc a fer-la, perquè a ell li costa força d'escriure, però tinc remordiments, perquè el seu càstig és per culpa meva. He demanat a la senyora Souini que m'ensenyi a fer *makrou* (pastissets de dàtils boníssims!), perquè són els dolços preferits del Fosc. M'agradaria fer-li un dibuix ben maco, però no en sé prou, així que ho provaré amb els pastissets. A veure si així em perdona... perquè està força empipat.

Que somiïs amb els angelets, diari.

26 DE JUNY DE 1909

Estimat diari,

Avui que és dissabte, aniré amb la senyora Souini i la Mimouna als banys. Ho fem cada dissabte, perquè aquí al Caire, casa nostra no té cambra de bany com a Chicago. El Fosc i en Philip també hi van, i s'emporten en Hamid, però no hi podem anar tots junts, perquè no estaria bé. Un cop als banys, ens despullem de pèl a pèl, ens posem a l'aigua fresqueta i s'hi està molt bé. Fa tanta calor!

Li hem explicat a en Philip això dels pastissos, i ens n'ha donat permís. És que s'han de fregir amb oli, i no ho puc fer tota sola, perquè em podria cremar. Ho hem fet a casa de la Mimouna, i així el Fosc no n'ha sabut res. Ha estat una bona sorpresa!

Però el Fosc ha fet una cosa molt maca, millor que els pastissos. Amb en Philip han posat matalassos al terrat i han muntat una mena de haima amb uns pals de fusta i els cobrellits, d'una manera que t'hi pots estirar i mirar el cel i els estels. Han posat espelmes al voltant de la haima, ep, però un bon tros lluny perquè no s'hi calí foc! M'ha agradat tant! Llavors, hem portat el sopar i ens l'hem menjat a dalt del terrat. Després, estirats als matalassos, hem explicat històries. De fet, t'escric des de la haima; aquesta nit dormirem aquí.

Se'm tanquen els ulls. Bona nit...

27 DE JUNY DE 1909

Estimat diari,

Com que és diumenge i no tenim escola, el Fosc i jo hem anat al mercat amb el pare i hem comprat fruites i verdures. També hem anat a veure un sastre egipci que ens farà un vestit a cadascun. Al Fosc, una túnica beduïna ben blanca, de lli, que es diu gel·laba. A mi també me'n fan una: la meva és violeta fosc i és la primera que tinc. El pare diu que allà on vas, has de fer el que fa tothom, i com que les dones d'Egipte van amb gel·laba, doncs jo també hi aniré, fora de l'escola i de casa. Després hem anat al sastre anglès, el mateix que li fa la roba de militar a en Salacot; en Philip vol que el Fosc tingui un vestit de mudar com els que porta ell: pantalons, americana i armilla. Li ha encarregat un parell de camises i de corbates, i diu que serà el seu vestit per a les ocasions especials. També li ha fet fer un uniforme per a l'escola. A cal sastre, també hi ha una modista, que m'ha agafat mides per a un uniforme; no parem de créixer, diu en Philip. I és veritat. El meu vestit preferit, el blau marí, el que duia el dia que vam conèixer el Fosc, ja em va molt estret i força curt. També em faran dos vestits nous; un de fosc, de dol, i un que n'he pogut triar jo el color i que serà blau cel, que m'agrada molt.

Amb tot plegat, el matí ja ha estat prou atrafegat, i per això a la tarda no hem anat enlloc. En Philip ha fet el dinar (a tu t'ho puc dir: no cuina gens bé!) i l'hem ajudat. Ell creu que, encara que hi hagi persones que es cuiden de la casa i de la roba (a Chicago tenim

la Mamie, i aquí al Caire la senyora Souini), hem de saber fer de tot per si de cas, i per això ell i en Salacot ens ensenyen a cuinar. I ens fan endreçar bé les nostres habitacions, fer el llit, i de tant en tant, netejar el terra.

—Però això, filla meva, no ho expliquis a l'àvia quan li escriguis! —m'ha demanat en Philip. Els avis no ho entendrien. Veus, diari?, estic d'acord amb l'àvia. I per això, algunes vegades no faig les feines que em toquen a mi. Llavors el pare s'empipa, em renya i està una estona explicant-me que encara que fóssim a Chicago, ell m'ho faria fer igual. Alguns cops, el Fosc es cuida de la meva part, quan veu que no ho vull fer, perquè en Philip no em castigui sense postres o sense anar a algun lloc que em fa il·lusió. Després, quan en Philip ens felicita per ser tan trempats i complir amb les nostres obligacions, em sento malament perquè no m'ho he guanyat. I no m'agrada ser així.

Després de rentar els plats del dinar, el pare ens ha deixat la tarda per fer el que volguéssim, perquè ell tenia una cita important de la feina. Jo he escrit una carta als avis i amb el Fosc l'hem decorada amb jeroglífics. També hem llegit una estona, i llavors jo l'he ajudat, perquè encara que ha après a llegir molt de pressa, li costa una mica i no sempre pronuncia bé les paraules.

28 DE JUNY DE 1909

Estimat diari,

Només falten dues setmanes per començar les vacances, i ja estem pensant què farem quan s'acabi l'escola. M'agradaria anar a veure els avis. Encara que l'àvia em renyi i em digui que soc un cavallot. Però és mas-

sa lluny, i es triga molt de temps a travessar el mar Mediterrani i l'oceà Atlàntic. Després, encara cal anar per la meitat dels Estats Units d'Amèrica en tren o en diligència.

En Philip diu que, com que no podem anar a veure els avis, farem alguna excursió. Ens portarà a conèixer Egipte! A ell li va bé, perquè apunta moltes coses al seu bloc i després escriu articles per al seu diari. Quan té un bon article, va a correus i l'envia a Chicago amb el telègraf. Algun dia, diu ell, hi haurà telèfons o altres aparells perquè ens puguem comunicar d'un cantó a l'altre del mar. Jo no sé si això pot ser. Sembla màgia!

Mentrestant, i com que fa tanta calor, a l'escola tenim totes les finestres obertes i a l'hora de l'esbarjo anem a l'ombra, sota dels arbres que hi ha al pati o bé sota d'uns tendals que ens hi han posat. A mi m'agradaria fer les classes a fora, perquè a sota dels tendals s'hi està més bé. Però aquesta escola és molt estirada! No pots seure a terra, ni a sobre de les taules... Quines ganes tinc de ser gran per no haver-hi d'anar!

I parlant de l'escola, avui he conegut Monsieur Willems. Les nenes tenim Madame Renaud, que no m'agrada gens, perquè sempre pronuncia les os i les us amb una boca que em recorda un ós formiguer. Deu ser perquè, a més, té la cara petita, els ulls rodons i foscos i les orelles molt enganxades a la closca. A més, fa veu d'espinguet, i encara que parli fluix, sempre sembla que crida. Doncs això, que avui Monsieur Willems esperava el pare a la sortida de l'escola per parlar amb ell, i el Fosc era allà al seu costat. Quan jo he

sortit i els he vist allà, mira, he tingut por que no ens tornés a caure un càstig, però no.

—Monsieur Ford —ha dit al pare—, vull felicitar-lo per aquest xicot. En aquests dos mesos ha fet un canvi espectacular! Parla molt bé l'anglès, i ja comença a expressar-se en francès.

—Moltes gràcies, Monsieur Willems —li ha contestat el pare, molt content; el Fosc també n'estava, però mirava tota l'estona al terra, perquè els compliments li fan una mica de vergonya—. L'Alexander és com una esponja, ho agafa tot. I la meva filla Sara també hi fa molt. L'ajuda amb els deures i li explica el que ell no entén. Oi, filla?

Jo he fet que sí amb el cap.

—Ah, *la petite demoiselle...* —(que vol dir «la senyoreta petita»), m'ha dit el *monsieur*—. Bona feina a tots dos, i al jove senyor Ford moltes felicitacions. Ben aviat estarà al nivell dels seus companys, si continua esforçant-s'hi tant...

El Fosc ha fet que sí amb el cap. I el *monsieur* ens ha donat la mà a tots (però a mi només me l'ha agafada, sense estrènyer-la. Quina ràbia, jo que he estat practicant amb en Salacot per estrènyer la mà ben fort!). I hem començat a marxar. Però llavors el *monsieur* ha dit una altra cosa:

—Senyor Ford, el seu afillat té una habilitat molt especial, a banda de la d'aprendre molt de pressa.

Ens hem quedat tots clavats, esperant què més diria.

—No sé d'on l'ha tret, el jove Alexander, aquest do, però pagaria la pena cultivar-lo. Em refereixo a la

seva dèria per l'esfinx de Giza i per reproduir jeroglífics. En té un bon repertori.

Llavors el pare li ha explicat com el vam conèixer. És una cosa que tu, diari, encara no saps. Feia molt pocs dies que vivíem al Caire. El Fosc era un nen molt prim, mal vestit, i amb uns ulls bonics en forma d'ametlla que dibuixava prop de les piràmides. Jo m'hi vaig acostar per veure com ho feia, i ell se'n va adonar. Em va deixar els papers perquè me'ls mirés i, mentrestant, en Philip li va preguntar coses. Llavors, va fer allò que fa sempre quan no vol contestar o té por: va marxar corrents. Els seus papers es van quedar a la mà d'en Philip; per això tots dos vam córrer darrere seu i el vam cridar, però ell ja era lluny... Li vaig dir al pare que l'haviem de buscar per tornar-li els esbossos, perquè em semblava que l'haviem robat, i no està bé, robar. I menys a algú tan pobre com aquell nen. El vam buscar durant dies, i al final el vam trobar a casa d'un mercader molt ric del Khan-el-Khalili (un dels mercats de la ciutat). Resulta que aquest senyor és molt mala persona i té nens esclavitzats. A alguns els obliga a pidolar i a robar per a ell. Al Fosc el tenia tancat a pany i clau en un magatzem on el feia pintar papirs totes les hores del dia. Els més ben fets els venia com si fossin antics. Feia molta pena, estava molt pàl·lid. Quan vam tornar a casa amb ell, va menjar a base de bé i va dormir dos dies sencers de tan cansat com estava.

Monsieur Willems s'ha quedat ben parat.

—Ja sabia que aquest noi era especial... —ha dit, bellugant el cap com si no s'ho pogués creure, i li

ha acaronat el clatell— Sens dubte, és el meu millor alumne!

És veritat: el Fosc és especial.

29 DE JUNY DE 1909

Ja ho sé, que ahir et vaig deixar amb un pam de boca oberta, però és que ja duia quatre pàgines! O sigui que perdona, i ara t'ho acabo d'explicar.

Doncs resulta que el professor Willems, a l'hora d'esbarjo, ensenya al Fosc el significat dels jeroglífics! T'ho imagines?

—Quina barra! Jo també vull anar amb el professor Willems! —vaig dir, molt empipada, quan vam arribar a casa.

Llavors, el Fosc em va dir que ell m'ho ensenyaria a mi, i així jo també en podria aprendre. Se'm va passar l'empipament de cop, i vaig córrer a escriure una carta als avis.

Mentre sopàvem, el pare ens va explicar que el professor, abans de ser mestre d'escola, havia estat arqueòleg. Ho sabia tot sobre Egipte: l'escriptura, la llista sencera de faraons i les seves conquestes, els noms de les ciutats antigues... Coneix tots els palaus i totes les estàtues. Però, per algun motiu, va haver de deixar aquesta feina que el feia tan feliç i buscar-ne una altra. Així que va decidir fer-se professor. No va mai a cap excavació, però sempre que pot es passa hores i hores al Museu Egipci.

En Philip també ens ha dit que per les vacances
ens hi portarà. Ho estem desitjant tots dos!

Bona nit, diari!

30 DE JUNY DE 1909

Estimadíssim diari,

Avui no sabia què escriure't, perquè no ha pas-
sat res d'interessant. Quin avorriment...

Però al vespre, quan hem pujat a la haima del ter-
rat (ara ho fem cada vespre; hem decidit que dormirem
aquí tot l'estiu), el Fosc m'ha explicat un conte molt bo-
nic. L'apuntaré aquí per a tu. Diu que de vegades l'ex-
plicava a la seva germana petita, i que si me l'explica a
mi, serà com tenir-la altre cop al costat. És el primer
cop que en parla: em sembla que la troba molt a faltar...

Primer de tot, m'ha fet mirar el cel. Ens hem es-
tirat de panxa enlaire i m'ha explicat que hi ha grups
d'estels que formen constel·lacions. Tenen noms espe-
cials, com l'Óssa Major i l'Óssa Menor. Doncs molt a
prop de l'Óssa Major hi ha la Cabellera de Berenice. I
se'n diu així perquè, fa molts i molts anys, hi havia un
faraó de nom Ptolomeu que se'n va anar a la guerra.
Berenice, la seva dona, va anar a resar al temple de la
deessa Afrodita i li va prometre que, si protegia Pto-
lomeu i el rei tornava viu, ella es tallaria la cabelle-
ra (que era molt llarga i sedosa) i la deixaria al temple
com a ofrena per a la deessa.

El rei va tornar sa i estalvi, i per això la mateixa nit, Berenice es va fer tallar els cabells i els va deixar a l'altar del santuari, lligats amb una diadema de pedres precioses. Quan, l'endemà, la reina va tornar-hi a resar i donar gràcies a la deessa, la cabellera i la diadema no hi eren. La reina Berenice es va empipar molt i va fer cridar els sacerdots del temple, que no en sabien res. Van registrar-lo tot, i no la van trobar. Al final, van anar a l'escola del temple. Allí, un petit aprenent els va dir que, de nit, l'havia despertat una fressa molt suau, i que s'havia llevat per veure qui feia aquell so. Era la deessa Afrodita, que havia anat a recollir la seva ofrena i se l'enduia cap al cel. I la remor que el nen havia sentit era dels cabells, que de tan llargs s'arrossegaven per terra i de tan sedosos, murmurejaven. Afrodita va veure el nen i li va enviar un petó; va fer brillar les pedres precioses de la diadema amb un raig de llum i va desaparèixer. El nen, enecat pel raig de llum, va mirar al cel i va veure com hi apareixien les pedres de la diadema, amb una llarga cabellera d'estels que en penjaven.

Aquest conte m'ha agradat molt. I a tu?

2 DE JULIOL DE 1909

Fa uns quants dies et vaig dibuixar l'Osiris, però no te'n vaig explicar res, perquè en aquell moment no en sabia gaire coses. Avui, el Fosc i el professor Willems

n'han parlat i, és clar, després el meu germà me n'ha fet un resum. T'ho escric aquí.

El primer déu egipci va ser Ató-Re, el déu del sol, que va sortir d'un pilonet de terra. Llavors, Ató-Re va crear el masculí i el femení escopint Shu (déu de l'aire) i Tefnut (deessa de l'aigua). Shu i Tefnut es van ajuntar i van tenir quatre fills bessons: Osiris i Isis, que es van enamorar abans de néixer (oi que és molt romàntic?), i Set i Neftis, que tot i ser noi i noia, i germans, no es podien veure ni en pintura. Pobrets.

Osiris, com que va ser el primer de néixer, va ser l'escollit per governar Egipte. Durant el seu regnat, va ensenyar la humanitat a cultivar els camps perquè aquells éssers deixessin de ser primitius, i els va donar les lleis perquè es governessin. Gairebé mai no va necessitar les armes per fer-ho, sinó que convencia la gent amb la seva capacitat de persuasió i amb els seus cants i la música —segur que cantava molt més bé que jo!—. Però el seu germà Set no l'estimava i va conspirar contra ell amb les forces del mal. Finalment, Set va llençar Osiris al riu Nil lligat dins d'un taüt (que bèstia!), i Osiris es va ofegar.

Isis en va buscar el cadàver al riu. Quan el va trobar, va fer avisar el déu xacal Anubis perquè l'em-balsamés i així conservar el cos per tota l'eternitat (vaja, per sempre): així, Osiris va ser la primera mòmia. Però Set va trobar el cos d'Osiris i en va fer trossos, que va enterrar en diversos llocs d'Egipte. Els egipcis creien que la sega dels cereals tenia a veure amb el tros-sejament del cos, i que el déu renaixia quan les llavors tornaven a créixer damunt de la terra.

Un cop mort, Osiris es va convertir en el déu bo que rebia els difunts al regne de la mort i decidia quins anirien a l'infern i quins passarien al món dels esperits a fer companyia als déus, dalt de la barca del cel, per combatre contra les serps del caos. L'assot que duu en una de les mans és allò que el simbolitza com a déu dels morts.

M'agrada, Osiris. Em sembla que serà el meu déu egipci preferit.

3 DE JULIOL DE 1909

Estimat diari,

El pare i en Salacot ja estan organitzant l'excursió per a quan acabi l'escola. Falten tan pocs dies! Tot just una setmana, i ja hi serem. Que bé!

També em fa molta il·lusió que en Salacot vingui amb nosaltres. És molt bona persona i jo l'estimo com si fos el meu oncle. Sempre va vestit de coronel de llancers de Bengala, i fa molt de riure, perquè aquí al Caire hi ha molts soldats anglesos, i cap no es vesteix com ell. Però va tot cofoi amb el seu uniforme, sobretot quan es muda per anar a veure les seves amigues (comtesses i duquesses i senyorasses molt importants d'Anglaterra). I en comptes de casc o de gorra, sempre porta el salacot i no se'l treu mai. Ho sé perquè fa uns dies que torna a viure a casa i un dia el vaig veure al llit amb el barret posat.

M'agrada molt que vingui amb nosaltres, perquè és molt valent i no es cansa mai. I és divertit: ens explica històries de quan era militar de debò i vivia a l'Índia. Ha vist tigres, elefants, serps cobra i molts altres animals de la selva que no conec. De vegades, em mira als ulls i em diu:

—Petita Sara, quan siguis més gran tornaré a l'Índia i tu vindràs amb mi.

Quan diu això, jo crec que està molt trist perquè ho troba a faltar. Un dia li vaig preguntar, com és que no hi havia tornat més, i em va contestar que no podia, perquè corria el risc que l'agafessin i el possessin a la presó. Jo sé perfectament que no és cap lladre ni cap assassí. Deu haver-hi un malentès. M'agradaria ajudar-lo. Més que res, perquè quan està trist beu una mica de whisky. I després una mica més. Llavors, comença a cantar cançons de soldats, com si estigués molt alegre, fins que el pare li pren l'ampolla i l'acompanya a dormir. A en Philip no li agrada que veiem en Salacot així.

Per què fa aquestes coses tan estranyes, la gent gran?

4 DE JULIOL DE 1909

Estimat diari,

Avui hem anat amb la senyora Souini i la Mimouna al mercat. A mi m'agrada, perquè puc enraonar amb la Mimouna de les nostres coses, sobretot ara que

parlo l'àrab una mica més bé. Em sembla que la Mimiouna és la meva millor amiga, encara que sigui més gran que jo. Alguns dies juguem amb les meves nines... Ella no en té; n'hi vaig donar una, però la seva mare no ho va voler, i per això sempre les hi deixo. La senyora Souini ens ha fet uns vestits petits i de vegades juguem a posar-los a les nines. Però a mi m'agrada més anar al carrer i xutar pilotes de drap o a jugar a fet i amagar. Un dia d'aquests muntaré un equip de beisbol! El Fosc, de vegades, juga al carrer amb en Hamid i els nens dels veïns. Avui només volia dibuixar, amb un posat sorrut que semblava que estigués empipat amb el món sencer.

He anat al despatx a parlar amb el pare. Ja sé que no l'haig de molestar, quan és al despatx i escriu amb la màquina, però el Fosc em feia molta pena. El pare hi ha volgut enraonar, i li ha preguntat tot de coses que jo no podia sentir, amagada rere la porta. El Fosc no ha obert boca. Quan el pare l'ha deixat sol a l'habitació, s'ha quedat assegut al terra, s'ha abraçat els genolls i ha començat a plorar.

Sé el que li passa. Troba a faltar els pares i els germans, però no en parla mai. Ho sé perquè jo també trobo a faltar la mama. I quan estic trista, m'amago per plorar sense que el pare ho vegi.